

Jules Mazarin (1602-1661)

Jules Mazarin, geniální politik, diplomat a ministr Francie italského původu. Kmotr, rádce a učitel Ludvíka XIV. Na vrcholu kariéry byl nejmocnějším mužem Francie.

Život a vláda

Jules Mazarin se narodil roku 1602 v Neapolském městě Pescina jako Giulio Raimondo Mazzarini. Jeho otec, Pietro Mazarini, byl majordomen v paláci rodu Colonnů. Ti také zaplatili mladému Giuliovi jeho vzdělání nejprve na jezuitské koleji, následně na univerzitě La Sapienza v Římě, kde začal se studiem práva, a nakonec na španělské univerzitě v Alcalá de Henares (35 km severovýchodně od Madridu). Krátce, v roce 1627, také slouží v armádě jako kapitán, umístěný v italském Monferratu, na severu země.¹

Po úspěšném zakončení studií a obdržení titulu doktora práv, vstupuje roku 1632 do papežských služeb. Stává se zástupcem papeže ve francouzském Avignonu.² Brzy si nadaného státníka povšimne kardinál Richelieu, který zařizuje, aby se, v roce 1634, stal Mazarin nunciemⁱ ve Francii.³ Richelieu si Mazarina velice oblíbil a učinil ho svým sekretářem. Přestože Mazarin neměl kněžské, natož pak nějaké vyšší, svěcení, získává roku 1641, pravděpodobně díky vlivu jeho zaměstnavatele, titul kardinála a v roce 1642, jej opět, za přímluvu umírajícího Richelieuho, jmenuje Ludvík XIII. prvním ministrem Francie a hlavou královské rady.⁴

Roku 1643 umírá Ludvík XIII. a sama královna-matka **Anna Rakouská**, žádá Mazarina o pomoc při regentské vládě za nezletilého Ludvíka XIV. Mazarinova moc tím nezadržitelně roste, až se prakticky stává vládcem celé Francie on sám. Jeho absolutistická vláda a vysoké berně na armádu vedou, roku 1648, až v povstání měšťanstva a vysoké šlechty, nazývané Frondaⁱⁱ.⁵ Fronda, požaduje omezení Mazarinovy moci a vytvoření nezávislé vrstvy úředníků. Mazarinovi se však daří získat na svoji stranu některé vysoké

---

¹ Drška, Václav, a kol.: *Encyklopedie osobností Evropy: Od starověku po současnost*, Praha 1993, s. 436-437.

² Drška: *Encyklopedie*, s. 436-437.

³ Tamtéž

⁴ Drška: *Encyklopedie*, s. 436-437.

⁵ Tamtéž.

feudály z opozice a Fronda je nucena ke kapitulaci. Již v roce 1650 je Fronda nahrazena Frondou princů v čele s Louišem II. de Condé, která za podpory Španělska vyhání Mazarina roku 1651 z Francie. Mazarin se uchyluje do Kolína nad Rýnem a odtud pokračuje v boji proti povstání. Na jeho radu získává Anna Rakouská na svou stranu vévodu z Bouillonu a Turena, který se svým vojskem poráží Condého.⁶ Vnitřní rozpory, nejednotný postup princů s parlamentem a porážka Condého umožňují Mazarinovi, aby roku 1652 porazil povstání a o rok později se vrátil do Paříže. Vůdcové povstání byli přinuceni kardinálovi odpřísáhnout věrnost, čímž bylo povstání potlačeno a Mazarin mohl v celé Francii obnovit svoji absolutistickou vládu.⁷

Toto povstání nezabraňuje Mazarinovi, aby prosadil zájmy Francie na jednání o ukončení Třicetileté války, známého jako Vestfálský mír. Francouzi získávají biskupství Mestské, Toulské, Verdunské a města Decapole v Alsasku. Tato území získává Francie čistě zásluhou Mazarina a jeho politického umu.⁸

7. července 1654 je Ludvík XIV. korunován a oficiálně se ujímá vlády. Ve skutečnosti celou politiku pořád ovládá Mazarin, který Ludvíkovi slouží jako rádce a má na něho značný vliv. Kromě úřadu prvního ministra a hlavy královské rady také dohlíží na domácnost královny a výchovu Ludvíkova bratra, Filipa Orleánského. Stává se guvernérem Brisachu a La Rochelle, správcem hrabství Marle a polesí kláštera Saint-Denis. Vlastní také obchody a nákladní lodě. Je jmenován kapitánem zámků Fontainebleau a Vincennes. Přestože stále nemá ani kněžské svěcení, je opatem v Saint-Germain-l'Auxerrois, v Notre-Dame de Cercamp, v Saint-Denis a Cluny a převorem v Chantenoy. Spekuluje se, že měl i ambice stát se papežem. V roce 1657 totiž umírá císař Ferdinand III. a Mazarin se snaží prosadit na císařský trůn Ludvíka XIV. Kdyby se do Francie vrátilo císařství, mohl by Mazarin, jako kmotr císaře, usilovat o papežský stolec.⁹

Volba Lepolda I., v roce 1658 mu tyto plány překazila. Mazarin tak pokračuje ve válce proti rodu Habsburků. V roce 1659, za pomoci Anglie, přinucuje habsburské Španělsko

---

⁶ Leporelo.info-Fronda [online]. Dostupné z: <https://leporelo.info/fronda> [cit. 2017-10-08].

⁷ Cojeco.cz- Fronda [online]. Dostupné z: http://www.cojeco.cz/index.php?s_lang=2&detail=1&id_desc=28065 [cit. 2017-10-08].

⁸ Cojeco.cz-Vestfálský mír [online]. Dostupné z: http://www.cojeco.cz/index.php?detail=1&s_lang=2&id_desc=393749

⁹ Drška: *Encyklopedie*, s. 436-437.

k mírovému jednání a ukončuje tak konflikt trvající od roku 1635. Takzvaný **Pyrenejský mír**, nutil Španělsko k odstoupení části území ve prospěch Francie, konkrétně Montméd, části Lucemburska, Artois, Rousilloun a Perpigan, města ve Flandrech a část Katalánska. Španělsko také muselo uznat francouzské zisky z Vestfálského míru. Anglie za pomoc proti Španělsku získává město Dunkerk. Francie na oplátku ukončuje podporu Portugalska a vzdává se nároku na Barcelonské hrabství. Součástí mírových smluv je i domluvený sňatek **Ludvíka XIV.** s dcerou Filipa IV. Marii Terezou, která se vzdává nároku na trůn za finanční kompenzaci. Tyto peníze Francie nikdy nevyplatí, což vede později k takzvané Devoluční válce mezi lety 1667 až 1668.¹⁰

Mazarin je také, od roku 1657 do roku 1658, arbitremⁱⁱⁱ Dánsko-Švédské války^{iv}.¹¹
Umírá roku 1661.

Osobní život

Mazarin prý, na rozdíl od Richeliueho, dává svoje bohatství a moc okázale najevo. Bohatě se obléká, miluje divadlo a věnuje se budování rozsáhlých sbírek knih, obrazů a nábytku. Svoji rozsáhlou osobní knihovnu dokonce zpřístupňuje veřejnosti.¹²

Po roce 1647 se málem stává příbuzným Ludvíka IV., který si chce vzít jeho neteř Marii Manciniovou. Pro odpor Anny Rakouské, však sám Mazarin krále od tohoto sňatku odrazuje.¹³

V roce 1660 ještě vede tajná jednání se Španělskem a snaží se opět získat titul papeže, avšak se zhoršujícím se zdravím od této snahy upouští a uchyluje se do ústraní. Ze strachu před konfiskací majetku, sám králi svůj majetek nabízí. Ten jeho nabídku velkoryse odmítá a Mazarin tak může vše odkázat svým neteřím Olympii^v, Lauře, Hortensii, Marii a Marii Anně Manciniovým a Lauře a Anně Martinozziovým, které také všechny výhodně provdal za příslušníky královského rodu nebo alespoň za významné šlechtice.¹⁴

---

¹⁰ Cojeco.cz- - Pyrenejský mír. [online]. Dostupné z: http://www.cojeco.cz/index.php?s_term=&s_lang=&detail=1&id_desc=78742 [cit. 2017-15-08].

¹¹ Drška: *Encyklopedie*, s. 436-437.

¹² Wikipedia: the free encyclopedia- Jules Mazarin [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jules_Mazarin [cit. 2017-10-08].

¹³ Cronin, Vincent: *Ludvík XIV. : král Slunce, velký panovník z rodu Bourbonů*, Praha 1999, 271 s.

¹⁴ Wikipedia: the free encyclopedia- Jules Mazarin [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jules_Mazarin [cit. 2017-10-08].

Nikdy nedosáhl ani základního kněžského svěcení. Nikdy se neoženil, ani nezplodil žádného potomka. Před svou smrtí ještě stihnul dopomoci k moci, podobně jako kdysi Richelieu jemu samotnému, svému sekretáři Jeanu-Baptistu Colbertovi.¹⁵

9. března 1661 umírá na zámku Vincennes. Teprve po jeho smrti se Ludvík XIV. stává skutečným a absolutním vládcem Francie.¹⁶

Literární Prameny

Cronin, Vincent: *Ludvík XIV. , král Slunce, velký panovník z rodu Bourbonů*, Praha 1999, 271 s.

Drška, Václav, a kol.: *Encyklopedie osobností Evropy: Od starověku po současnost*, Praha 1993, s. 436-437.

Internetové zdroje

Cojeco.cz- Fronda [online]. Dostupné z:

http://www.cojeco.cz/index.php?s_lang=2&detail=1&id_desc=28065 [cit. 2017-10-08].

Cojeco.cz- - Pyrenejský mír. [online]. Dostupné z:

http://www.cojeco.cz/index.php?s_term=&s_lang=&detail=1&id_desc=78742 [cit. 2017-15-08].

Cojeco.cz-Vestfálský mír [online]. Dostupné z:

http://www.cojeco.cz/index.php?detail=1&s_lang=2&id_desc=393749

Wikipedia: the free encyclopedia- Jules Mazarin [online]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Jules_Mazarin [cit. 2017-10-08].

Wikipedia: the free encyclopedia- Pyrenejský mír. [online]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Pyrenejsk%C3%BD_m%C3%ADr [cit. 2017-10-08].

Leporelo.info-Fronda [online]. Dostupné z: <https://leporelo.info/fronda> [cit. 2017-10-08].

ⁱ Z latinského *nuntius* – „posel“, vyslanec papeže v jiné zemi

---

¹⁵ Wikipedia: the free encyclopedia- Jules Mazarin [online]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Jules_Mazarin [cit. 2017-10-08].

¹⁶ Cronin, Vincent: *Ludvík XIV. : král Slunce, velký panovník z rodu Bourbonů*, Praha 1999, 271 s.

ⁱⁱ Slovo *frondeur* (původně *frondista*) označovalo ve francouzštině člověka snažícího se o omezení královské moci, později i nespokojence s jakoukoli služební podřízeností a kritika moci. Dnes je to označení obecně pro nespokojence.

ⁱⁱⁱ Arbitr-rozhodce, nezúčastněná osoba či skupina lidí, vybíraná oběma stranami aby rozhodla ve sporu.

^{iv} Dánsko-Švédská válka (1657-1658) je jeden z mnoha konfliktů probíhajících mezi těmito zeměmi.

^v Jejím manželem byl Evžen Mořic Savojský otec slavného prince Savojského.